

Účetní uzávěrka a závěrka v různých typech obchodních korporací

Návod na řešení:

Tato část propojuje vybraná ustanovení zákona 90/2012 Sb. o obchodních korporacích s účetní legislativou. Při řešení příkladů si nejdřív projděte příslušná ustanovení zákona o obchodních korporacích a následně hledejte postupy účtování v Českých účetních standardech nebo vyhlášce 500/2002 Sb.

Veřejná obchodní společnost

§ 95 zákona o obchodních korporacích

(1) Veřejná obchodní společnost je společnost alespoň dvou osob, které se účastní na jejím podnikání nebo správě jejího majetku a ručí za její dluhy společně a nerozdílně.

Rozdělení zisku a ztráty

§ 112 zákona o obchodních korporacích

(1) Zisk a ztráta se dělí mezi společníky rovným dílem.

Zálohy na podíl na zisku

§ 40 zákona o obchodních korporacích

(1) Obchodní korporace nesmí vyplatit zisk nebo prostředky z jiných vlastních zdrojů, ani na ně vyplácet zálohy, pokud by si tím přivodila úpadek podle jiného právního předpisu.

(2) Zálohu na výplatu podílu na zisku lze vyplácet jen na základě mezitímní účetní závěrky, ze které vyplývá, že obchodní korporace má dostatek prostředků na rozdělení zisku. Výše zálohy na výplatu zisku nemůže být vyšší, než kolik činí součet výsledku hospodaření běžného účetního období, nerozděleného zisku z minulých let a ostatních fondů ze zisku snížený o neuhrazenou ztrátu z minulých let a povinný příděl do rezervního fondu. K výplatě zálohy nelze použít rezervních fondů, které jsou vytvořeny k jiným účelům, ani vlastních zdrojů, jež jsou účelově vázány a jejichž účel není obchodní korporace oprávněna měnit.

Účtování pohledávek a závazků ke společníkům

Český účetní standard pro podnikatele 017

3.8. Účtová skupina 35 – Pohledávky za společníky 35 – Pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva

3.8.3. Účtují se zde rovněž například krátkodobé pohledávky za společníky ve veřejné obchodní společnosti, jakož i za komplementáři v komanditní společnosti, popřípadě za společníky ve společnosti s ručením omezeným, ve výši předepsané úhrady ztráty, a to souvztačně k příslušnému účtu účtové skupiny 59 – *Daně z příjmu, převodové účty a rezerva na daň z příjmů* vykazovanému v položce „T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“ nebo „O. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“, popřípadě k příslušnému účtu účtové skupiny 43 – *Výsledek hospodaření*.

3.9. Účtová skupina 36 – Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva

3.9.2. Účtují se zde dluhy a závazky ke společníkům včetně akcionářů v obchodních korporacích společnostech nebo členům v družstvech ve výši jejich podílu na zisku obchodní korporace společnosti nebo družstva, a to se souvztačným zápisem na příslušném účtu účtové skupiny 59 – *Daně z příjmu, převodové účty a rezerva na daň z příjmů* vykazovaném v položce „T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“ nebo „O. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“, pokud jde o společníky ve veřejné obchodní společnosti a komplementáře v komanditní společnosti a příslušného účtu účtové skupiny 43 – *Výsledek hospodaření*, pokud jde o společníky v ostatních obchodních korporacích společnostech a členy v družstvech, jakož i komanditisty v komanditní společnosti.

Český účetní standard pro podnikatel 019

3.11.4. Na příslušném účtu účtové skupiny 59 – *Daně z příjmu, převodové účty a rezerva na daň z příjmů* se účtuje nárok na podíl na zisku či povinnost úhrady ztráty vůči společníkům veřejné obchodní společnosti nebo komplementářům komanditní společnosti (souvztačný zápis je na příslušném účtu účtové skupiny 36 – *Závazky ke společníkům 36 – Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva* nebo na příslušném účtu účtové skupiny 35 – *Pohledávky za společníky 35 – Pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva*).

Příklad 6 Zálohy na podíl na zisku ve veřejné obchodní společnosti

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
1.	Výplata zálohy na podíl na zisku, společník A	50 000	355/A	221
2.	Výplata zálohy na podíl na zisku, společník B	50 000	355/B	221

Ad a) Výsledek hospodaření 120 000 Kč

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
	PS pohledávky za společníkem A	50 000	355/A	701
	PS pohledávky za společníkem B	50 000	355/B	701

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
1.	Přiznání podílu na zisku, společník A	60 000	596	364/A
2.	Přiznání podílu na zisku, společník B	60 000	596	364/B
3.	Zúčtování vyplacené zálohy a podílu na zisku, společník A	50 000	364/A	355/A
4.	Zúčtování vyplacené zálohy a podílu na zisku, společník B	50 000	364/B	355/B
5.	Doplatek rozdílu, společník A	10 000	364/A	221
6.	Doplatek rozdílu, společník B	10 000	364/B	221

Ad b) Výsledek hospodaření 90 000 Kč

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
	PS pohledávky za společníkem A	50 000	355/A	701
	PS pohledávky za společníkem B	50 000	355/B	701
1.	Přiznání podílu na zisku, společník A	45 000	596	364/A
2.	Přiznání podílu na zisku, společník B	45 000	596	364/B
3.	Zúčtování vyplacené zálohy a podílu na zisku, společník A	45 000	364/A	355/A
4.	Zúčtování vyplacené zálohy a podílu na zisku, společník B	45 000	364/B	355/B
5.	Vrácení rozdílu, společník A	5 000	221	355/A
6.	Vrácení rozdílu, společník B	5 000	221	355/A

Příklad 7 Účetní uzávěrka ve veřejné obchodní společnosti

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
1.	Přiznání podílu na zisku společníkům	120 000	596	364
2.	Převod nákladových účtů	3 130 000	710	5xx
3.	Převod výnosových účtů	3 250 000	6xx	710
4.	Převod účtu 596	120 000	710	596

710 Účet zisků a ztrát

5xx	3 130 000	6xx	3 250 000
596	120 000		
Obrat	3 250 000	Obrat	3 250 000

Komanditní společnost

§ 118 zákona o obchodních korporacích

(1) Komanditní společnost je společnost, v níž alespoň jeden společník ručí za její dluhy omezeně (dále jen „komanditista“) a alespoň jeden společník neomezeně (dále jen „komplementář“).

Rozdělení zisku a ztráty

§ 126 zákona o obchodních korporacích

(1) Zisk a ztráta se dělí mezi společnost a komplementáře. Neurčí-li společenská smlouva jiné dělení, dělí se zisk a ztráta mezi společnost a komplementáře na polovinu.

(2) Komplementáři si část zisku a ztráty rozdělí podle § 112 zákona o obchodních korporacích – zisk a ztráta se dělí mezi společníky rovným dílem.

(3) Část zisku, která připadla společnosti, se po zdanění rozdělí mezi komanditisty v poměru jejich podílů. Ztrátu komanditisté nenesou.

Účtování pohledávek a závazků ke společníkům

Český účetní standard pro podnikatele 017

3.8. Účtová skupina 35 – Pohledávky za společníky 35 – Pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva

3.8.3. Účtují se zde rovněž například krátkodobé pohledávky za společníky ve veřejné obchodní společnosti, jakož i za komplementáři v komanditní společnosti, popřípadě za společníky ve společnosti s ručením omezeným, ve výši předepsané úhrady ztráty, a to souvztažně k příslušnému účtu účtové skupiny 59 – *Daně z příjmu, převodové účty a rezerva na daň z příjmů* vykazovanému v položce „T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“ nebo „O. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“, popřípadě k příslušnému účtu účtové skupiny 43 – *Výsledek hospodaření*.

3.9. Účtová skupina 36 – Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva

3.9.2. Účtují se zde dluhy a závazky ke společníkům včetně akcionářů v obchodních korporacích společnostech nebo členům v družstvech ve výši jejich podílů na zisku obchodní korporace společnosti nebo družstva, a to se souvztažným zápisem na příslušném účtu účtové skupiny 59 – *Daně z příjmu, převodové účty a rezerva na daň z příjmů* vykazovaném v položce „T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“ nebo „O. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“, pokud jde o společníky ve veřejné obchodní společnosti a komplementáře v komanditní společnosti a příslušného účtu účtové skupiny 43 – *Výsledek hospodaření*, pokud jde o společníky v ostatních obchodních korporacích společnostech a členy v družstvech, jakož i komanditisty v komanditní společnosti.

Český účetní standard pro podnikatel 019

3.11.4. Na příslušném účtu účtové skupiny 59 – *Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů* se účtuje nárok na podíl na zisku či povinnost úhrady ztráty vůči společníkům veřejné obchodní společnosti nebo komplementářům komanditní společnosti (souvztažný zápis je na příslušném účtu účtové skupiny 36 – *Závazky ke společníkům 36 – Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva* nebo na příslušném účtu účtové skupiny 35 – *Pohledávky za společníky 35 – Pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva*).

Příklad 8 Uzávěrkové operace, rozdělení zisku v komanditní společnosti

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
1.	Převod konečného stavu nákladových účtů	80 000	710	5xx
2.	Převod konečného stavu výnosových účtů	500 000	6xx	710
3.	Výsledek hospodaření připadající komplementářům	210 000	596	364
4.	Daň z příjmu obchodní korporace	39 900	591	341
5.	Převod účtu 596	210 000	710	596
6.	Převod účtu 591	39 900	710	591
7.	Převod konečného stavu aktivních účtů	1 000 000	702	1xx, 2xx, 3xx
8.	Převod konečného stavu účtu 221	320 000	702	221
9.	Převod konečného stavu pasivních účtů	900 000	3xx, 4xx	702
10.	Převod účtu 341	39 900	341	702
11.	Převod účtu 364	210 000	364	702
12.	Disponibilní zisk	170 100	710	702

710 – Účet zisku a ztrát

5xx	80 000	6xx	500 000
591	39 900		
596	210 000		
702 (disponibilní zisku)	170 100		
Obrat	500 000	Obrat	500 000

702 – Konečný účet rozvahový

Aktivní účty	1 000 000	Pasivní účty	900 000
221	320 000	341	39 900
		364	210 000
		710 (disponibilní zisk)	170 100
Obrat	1 320 000	Obrat	1 320 000

Příklad 9 Rozdělení zisku komanditistům

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
1.	Převod výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení	170 100	701	431
2.	Přiznání podílu na zisku, společník A	113 400	431	364/A
3.	Přiznání podílu na zisku, společník B	56 700	431	364/B
4.	Srážková daň, společník A	17 010	364/A	342
5.	Srážková daň, společník B	8 505	364/B	342
6.	Výplata podílu, společník A	96 390	364/A	221
7.	Výplata podílu, společník B	48 195	364/B	221
8.	Úhrada daně	25 515	342	221

Společnost s ručením omezeným

§ 132 zákona o obchodních korporacích

(1) Společnost s ručením omezeným je společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.

Podíl na zisku

§ 161 zákona o obchodních korporacích

(1) Společníci se podílejí na zisku určeném valnou hromadou k rozdělení mezi společníky v poměru svých podílů, ledaže společenská smlouva určí jinak. Neurčí-li společenská smlouva nebo valná hromada jinak, vyplácí se podíl na zisku v penězích.

(2) Společnost vyplatí podíl na zisku na své náklady a nebezpečí na adresu společníka nebo bezhotovostním převodem na jeho účet, ledaže společenská smlouva nebo usnesení valné hromady určí jinak.

(3) U podílů, se kterými je spojen pevný podíl na zisku, se usnesení valné hromady o rozdělení podílu na zisku nevyžaduje. Pevný podíl na zisku je splatný do 3 měsíců od schválení účetní závěrky, z níž právo na podíl na zisku vyplývá.

(4) Částka k rozdělení mezi společníky nesmí překročit výši hospodářského výsledku posledního skončeného účetního období zvýšenou o nerozdělený zisk z předchozích období a sníženou o ztráty z předchozích období a o příděly do rezervních a jiných fondů v souladu s tímto zákonem a společenskou smlouvou.

Zálohy na podíl na zisku

§ 40 zákona o obchodních korporacích

(1) Obchodní korporace nesmí vyplatit zisk nebo prostředky z jiných vlastních zdrojů, ani na ně vyplácet zálohy, pokud by si tím přivodila úpadek podle jiného právního předpisu.

(2) Zálohu na výplatu podílu na zisku lze vyplácet jen na základě mezitímní účetní závěrky, ze které vyplyne, že obchodní korporace má dostatek prostředků na rozdělení zisku. Výše zálohy na výplatu zisku nemůže být vyšší, než kolik činí součet výsledku hospodaření běžného účetního období, nerozděleného zisku z minulých let a ostatních fondů ze zisku snížený o neuhrazenou ztrátu z minulých let a povinný příděl do rezervního fondu. K výplatě zálohy nelze použít rezervních fondů, které jsou vytvořeny k jiným účelům, ani vlastních zdrojů, jež jsou účelově vázány a jejichž účel není obchodní korporace oprávněna měnit.

Účtování rozdělení výsledku hospodaření a tvorba fondů

Český účetní standard pro podnikatele 018

3.1.10. Tvorba a čerpání fondů tvořených ze zisku (účetová skupina 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření) se řídí podle právní povahy účetní jednotky právními předpisy, společenskou smlouvou, stanovami, rozhodnutím valné hromady nebo členské schůze, popřípadě představenstva akciové společnosti. V případě příslušného účtu účtové skupiny 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření vykazovaného v položce „A.III.1. Ostatní rezervní fondy“ se analytické účty vedou podle jednotlivých ustanovení zákona o obchodních korporacích, pokud stanoví povinnost vytvářet rezervní fond obchodní korporace, a u příslušného účtu účtové skupiny 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření vykazovaného v položce „A.III.2. Statutární a ostatní fondy“ se vedou analytické účty podle jednotlivých fondů a dále podle jednotlivých druhů čerpání fondů tvořených ze zisku. V případě příslušných účtů účtové skupiny 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření vykazovaných v položce „A.IV.1. Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých let (+/-)“ se analytické účty vedou tak, aby bylo možno vykázat položku „A.IV.2. Jiný výsledek hospodaření minulých let (+/-)“ podle § 15a vyhlášky.

3.1.11. Příslušný účet účtové skupiny 43 – Výsledek hospodaření vykazovaný v položce „A.V. Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)“ je určen k rozdělení zisku, nebo vypořádání ztráty podle pravidel stanovených zákonem o obchodních korporacích, popřípadě jiným předpisem, rozhodnutím orgánů účetní jednotky či podle rozhodnutí individuálního podnikatele. Na vrub tohoto účtu se zaúčtují i podíly na zisku k výplatě podle příslušných rozhodnutí o rozdělení zisku v případech, kdy se na uvedené tituly netvoří zvláštní fondy ze zisku. Tento účet nesmí mít k okamžiku uzavření účetních knih zůstatek. Pokud k okamžiku uzavření účetních knih není rozhodnuto o použití výsledku hospodaření, převede se zůstatek tohoto účtu ve prospěch (v případě zisku) nebo na vrub (v případě ztráty) příslušného účtu účtové skupiny 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření vykazovaného v položce „A.IV.1. Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých let (+/-)“.

3.1.12. Na vrub příslušného účtu účtové skupiny 43 – Výsledek hospodaření vykazovaném v položce „A.VI. Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku (-)“ se zaúčtuje v případě rozhodnutí o zálohách na výplatu podílu na zisku se souvztažným zápisem ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 36 – Závazky ke společníkům. Ve prospěch účtu účtové skupiny 43 – Výsledek hospodaření vykazovaném v položce „A.VI. Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku (-)“ se zaúčtuje na základě rozhodnutí příslušného orgánu účetní jednotky o rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů, nebo o úhradě ztráty se souvztažným zápisem zejména na vrub příslušného účtu účtové skupiny 36 – Závazky ke společníkům, příslušného účtu účtové skupiny 35 – Pohledávky za společníky nebo příslušného účtu účtové skupiny 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření.

Účtování pohledávek a závazků ke společníkům

Český účetní standard pro podnikatele 017

3.8. Účetová skupina 35 – *Pohledávky za společníky 35 – Pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva*

3.8.3. Účtují se zde rovněž například krátkodobé pohledávky za společníky ve veřejné obchodní společnosti, jakož i za komplementáři v komanditní společnosti, popřípadě za společníky ve společnosti s ručením omezeným, ve výši předepsané úhrady ztráty, a to souvztažně k příslušnému účtu účtové skupiny 59 – *Daně z příjmu, převodové účty a rezerva na daň z příjmu* vykazovanému v položce „T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“ nebo „O. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“, popřípadě k příslušnému účtu účtové skupiny 43 – *Výsledek hospodaření*.

3.9. Účetová skupina 36 – *Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva*

3.9.2. Účtují se zde dluhy a závazky ke společníkům včetně akcionářů v obchodních korporacích společnostech nebo členům v družstvech ve výši jejich podílů na zisku obchodní korporace společnosti nebo družstva, a to se souvztažným zápisem na příslušném účtu účtové skupiny 59 – *Daně z příjmu, převodové účty a rezerva na daň z příjmů* vykazovaném v položce „T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“ nebo „O. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“, pokud jde o společníky ve veřejné obchodní společnosti a komplementáře v komanditní společnosti a příslušného účtu účtové skupiny 43 – *Výsledek hospodaření*, pokud jde o společníky v ostatních obchodních korporacích společnostech a členy v družstvech, jakož i komanditisty v komanditní společnosti.

Příklad 10 Rozdělení výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení – zisku ve společnosti s ručením omezeným

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
1.	Převod disponibilního zisku do výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení	500 000	701	431
2.	Příděl do rezervního fondu	25 000	431	421
3.	Příděl do sociálního fondu	75 000	431	423
4.	Přiznání podílu na zisku společníkům	250 000	431	364
5.	Převod zůstatku do nerozděleného zisku minulých let	150 000	431	428

Příklad 11 Rozdělení výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení – ztráty ve společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným má základní kapitál v hodnotě 400 000 Kč, rezervní fond v hodnotě 50 000 Kč, Nerozdělený zisk minulých let 300 000 Kč. Na konci běžného účetního období dosáhla ztráty v hodnotě 600 000 Kč.

Poznámka: Upravte si částky v zadání.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
1.	PS účtu 411	400 000	701	411
2.	PS účtu 421	50 000	701	421
3.	PS účtu 428	300 000	701	428
4.	PS účtu 431	600 000	431	701
5.	Úhrada ztráty z výsledku hospodaření minulých let	300 000	428	431
6.	Úhrada ztráty z rezervního fondu	50 000	421	431
7.	Převod ztráty do neuhrazené ztráty minulých let	250 000	429	431

Příklad 12 Zálohy na podíly na zisku ve společnosti s ručením omezeným

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
1.	Rozhodnuto o výplatě záloh na podílu na zisku	1 000 000	436	364
2.	Srážková daň (15 %)	150 000	364	342
3.	Výplata podílu společníkům	850 000	364	221
4.	Odvod daně	150 000	342	221

Zálohy na podíly na zisku se vykazují v rozvaze v pasivech, jako součást vlastního kapitálu A.VI. Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku (-)

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
1.	Převod výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení	1 500 000	701	431
2.	PS stav účtu 436	1 000 000	436	701
3.	Rozhodnutí valné hromady o rozdělení zisku	1 200 000	431	364
4.	Zúčtování zálohy	1 000 000	364	436
5.	Srážková daň	30 000	364	342
6.	Výplata podílu	170 000	364	221
7.	Odvod daně	30 000	342	221
8.	Převod nerozděleného zisku	300 000	431	428

Akciová společnost

§ 243 zákona o obchodních korporacích

(1) Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií.

Akcie

§ 256 zákona o obchodních korporacích

(1) Akcie je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se podle tohoto zákona a stanov společnosti na jejím řízení, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při jejím zrušení s likvidací.

Podíl na zisku

§ 348 zákona o obchodních korporacích

(1) Akcionář má právo na podíl na zisku, který valná hromada schválila k rozdělení mezi akcionáře. Neurčí-li stanovy ve vztahu k určitému druhu akcií jinak, určuje se tento podíl poměrem akcionářova podílu k základnímu kapitálu.

(2) Neurčí-li stanovy jinak, vyplácí se podíl na zisku v penězích.

(3) Společnost vyplatí podíl na zisku na své náklady a nebezpečí pouze bezhotovostním převodem na účet akcionáře uvedený v seznamu akcionářů.

(4) U akcií, s kterými je spojen pevný podíl na zisku, se rozhodnutí valné hromady o jeho rozdělení nevyžaduje. Podíl na zisku je splatný do 3 měsíců od schválení účetní závěrky.

§ 350 zákona o obchodních korporacích

(1) Společnost nesmí rozdělit zisk ani jiné vlastní zdroje mezi akcionáře, pokud se ke dni skončení posledního účetního období vlastní kapitál vyplývající z řádné nebo mimořádné účetní závěrky nebo vlastní kapitál po tomto rozdělení sníží pod výši upsaného základního kapitálu zvýšeného o fondy, které nelze podle tohoto zákona nebo stanov rozdělit mezi akcionáře.

(2) Částka k rozdělení mezi akcionáře nesmí překročit výši hospodářského výsledku posledního skončeného účetního období zvýšenou o nerozdělený zisk z předchozích období a sníženou o ztráty z předchozích období a o příděly do rezervních a jiných fondů v souladu s tímto zákonem a stanovami.

Svolání valné hromady

§ 403 zákona o obchodních korporacích

(1) Řádnou účetní závěrku projedná valná hromada nejpozději do 6 měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období.

(2) Představenstvo svolá valnou hromadu bez zbytečného odkladu poté, co zjistí, že celková ztráta společnosti na základě účetní závěrky dosáhla takové výše, že při jejím uhrazení z disponibilních zdrojů společnosti by neuhrazená ztráta dosáhla poloviny základního kapitálu nebo to lze s ohledem na všechny okolnosti očekávat, nebo z jiného vážného důvodu, a navrhne valné hromadě zrušení společnosti nebo přijetí jiného vhodného opatření.

Účtování rozdělení výsledku hospodaření a tvorba fondů

Český účetní standard pro podnikatele 018

.1.10. Tvorba a čerpání fondů tvořených ze zisku (účtová skupina 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření) se řídí podle právní povahy účetní jednotky právními předpisy, společenskou smlouvou, stanovami, rozhodnutím valné hromady nebo členské schůze, popřípadě představenstva akciové společnosti. V případě příslušného účtu účtové skupiny 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření vykazovaného v položce „A.III.1. Ostatní rezervní fondy“ se analytické účty vedou podle jednotlivých ustanovení zákona o obchodních korporacích, pokud stanoví povinnost vytvářet rezervní fond obchodní korporace, a u příslušného účtu účtové skupiny 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření vykazovaného v položce „A.III.2. Statutární a ostatní fondy“ se vedou analytické účty podle jednotlivých fondů a dále podle jednotlivých druhů čerpání fondů tvořených ze zisku. V případě příslušných účtů účtové skupiny 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření vykazovaných v položce „A.IV.1. Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých let (+/-)“ se analytické účty vedou tak, aby bylo možno vykázat položku „A.IV.2. Jiný výsledek hospodaření minulých let (+/-)“ podle § 15a vyhlášky.

3.1.11. Příslušný účet účtové skupiny 43 – Výsledek hospodaření vykazovaný v položce „A.V. Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)“ je určen k rozdělení zisku, nebo vypořádání ztráty podle pravidel stanovených zákonem o obchodních korporacích, popřípadě jiným předpisem, rozhodnutím orgánů účetní jednotky či podle rozhodnutí individuálního podnikatele. Na vrub tohoto účtu se zaúčtují i podíly na zisku k výplatě podle příslušných rozhodnutí o rozdělení zisku v případech, kdy se na uvedené tituly netvoří zvláštní fondy ze zisku. Tento účet nesmí mít k okamžiku uzavření účetních knih zůstatek. Pokud k okamžiku uzavření účetních knih není rozhodnuto o použití výsledku hospodaření, převede se zůstatek tohoto účtu ve prospěch (v případě zisku) nebo na vrub (v případě ztráty) příslušného účtu účtové skupiny 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření vykazovaného v položce „A.IV.1 Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých let (+/-)“.

3.1.12. Na vrub příslušného účtu účtové skupiny 43 – Výsledek hospodaření vykazovaném v položce „A.VI. Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku (-)“ se zaúčtuje v případě rozhodnutí o zálohách na výplatu podílu na zisku se souvztažným zápisem ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 36 – Závazky ke společníkům. Ve prospěch účtu účtové skupiny 43 – Výsledek hospodaření vykazovaném v položce „A.VI. Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku (-)“ se zaúčtuje na základě rozhodnutí příslušného orgánu účetní jednotky o rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů, nebo o úhradě ztráty se souvztažným zápisem zejména na vrub příslušného účtu účtové skupiny 36 – Závazky ke společníkům, příslušného účtu účtové skupiny 35 – Pohledávky za společníky nebo příslušného účtu účtové skupiny 42 – Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření.

Účtování závazků ke společníkům

Český účetní standard pro podnikatele 017

3.9. Účtová skupina 36 – Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva

3.9.2. Účtují se zde dluhy a závazky ke společníkům včetně akcionářů v obchodních korporacích společnostech nebo členům v družstvech ve výši jejich podílů na zisku obchodní korporace společnosti nebo družstva, a to se souvztázným zápisem na příslušném účtu účtové skupiny 59 – *Daně z příjmu, převodové účty a rezerva na daň z příjmů* vykazovaném v položce „T. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“ nebo „O. Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům“, pokud jde o společníky ve veřejné obchodní společnosti a komplementáře v komanditní společnosti a příslušného účtu účtové skupiny 43 – *Výsledek hospodaření*, pokud jde o společníky v ostatních obchodních korporacích společnostech a členy v družstvech, jakož i komanditisty v komanditní společnosti.

Příklad 13 Rozdělování zisku v akciové společnosti

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
	PS 411	8 800 000	701	411
	PS 419	1 000 000	701	419
	PS 427	200 000	701	427
	PS 429	400 000	429	701
	PS 431	1 000 000	701	431
1.	Úhrada ztráty minulých let	400 000	431	429
2.	Příděl sociálnímu fondu	50 000	431	427
3.	Přiznané dividendy	350 000	431	364
4.	Nerozdělený zisk	200 000	431	429

§ 350 zákona o obchodních korporacích

(1) Společnost nesmí rozdělit zisk ani jiné vlastní zdroje mezi akcionáře, pokud se ke dni skončení posledního účetního období vlastní kapitál vyplývající z řádné nebo mimořádné účetní závěrky nebo vlastní kapitál po tomto rozdělení sníží pod výši upsaného základního kapitálu zvýšeného o fondy, které nelze podle tohoto zákona nebo stanov rozdělit mezi akcionáře.

Vlastní kapitál před rozdělením = 10 600

Vlastní kapitál po rozdělení = 10 250

Základní kapitál + fondy = 10 050

(2) Částka k rozdělení mezi akcionáře nesmí překročit výši hospodářského výsledku posledního skončeného účetního období zvýšenou o nerozdělený zisk z předchozích období a sníženou o ztráty z předchozích období a o příděly do rezervních a jiných fondů v souladu s tímto zákonem a stanovami.

Přiznané dividendy = 350 000

Hospodářský výsledek posledního skončeného účetního období zvýšený o nerozdělený zisk z předchozích období a snížený o ztráty z předchozích období a o příděly do rezervních a jiných fondů = 550 000

Příklad 14 Úhrada ztráty v akciové společnosti

Číslo	Název operace	Kč	MD	D
	PS 411	4 200 000	701	411
	PS 421	300 000	701	421
	PS 427	200 000	701	427
	PS 428	400 000	701	428
	PS 431	3 000 000	431	701
1.	Úhrada ztráty z rezervního fondu	300 000	421	431
2.	Úhrada ztráty z nerozděleného zisku minulých let	400 000	428	431
3.	Neuhrazená ztráta minulých let	2 300 000	429	431

§ 403 zákona o obchodních korporacích

(2) Představenstvo svolá valnou hromadu bez zbytečného odkladu poté, co zjistí, že celková ztráta společnosti na základě účetní závěrky dosáhla takové výše, že při jejím uhrazení z disponibilních zdrojů společnosti by neuhrazená ztráta dosáhla poloviny základního kapitálu nebo to lze s ohledem na všechny okolnosti očekávat, nebo z jiného vážného důvodu, a navrhne valné hromadě zrušení společnosti nebo přijetí jiného vhodného opatření.

Základní kapitál = 4 200 000 Kč

Neuhrazená ztráta = 2 300 000 Kč